

Το τέλος της κανονικότητας (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα Facebook [Με τον Μαρξ Πέραν του Μαρξ](#) στις 01/07/16.

Περιεχόμενο

Το τέλος της κανονικότητας

Κανείς δεν περιμένει πλέον τον Γκοντό. Όλοι το γνωρίζουν: η πλήρης απασχόληση έγινε αντικειμενικά αδύνατη κάτω από οποιοσδήποτε διανοητές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες του υπερεθνικού, παγκόσμιου καπιταλισμού. Και το δυναμικό της ορθολογικοποίησης που έχουν η μικροηλεκτρονική και η παγκοσμιοποίηση δεν έχει ακόμη εξαντληθεί.

Ο αριθμός των ανέργων στην Ε.Ε. δεν μειώνεται, πράγμα που αποδεικνύει ότι στην πραγματικότητα εδώ έχουμε να κάνουμε με μια μακρόχρονη δομική εξέλιξη. Παντού βλέπουμε να αποτυγχάνουν η μια μετά την άλλη οι διάφορες εμφάνταστες μεταρρυθμίσεις. Αυτή η κατάσταση δεν υπάρχει μόνο στην Ε.Ε. και δεν ωφείλεται, όπως πολλοί νεοφιλελεύθεροι ιδεολόγοι ισχυρίζονται, σε ανίκανους πολιτικούς που παράγουν λανθασμένες πολιτικές. Στην πραγματικότητα η κρίση της απασχόλησης είναι παγκόσμια, ανεξάρτητα από τα διάφορα εθνικά δείγματα της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής της αγοράς εργασίας.

Η Διεθνή οργάνωση εργασίας αναφέρει στην ετήσια έκθεση της ότι παγκόσμια ο αριθμός των ανέργων το 2005 έφθασε σε μια ιστορική κορύφωση: «*βρισκόμαστε μπροστά σε μια τεράστια παγκόσμια κρίση των Jobs*», λέει ο Γ.Γ. της ΔΟΕ Jean Somania. Ας ληφθεί επίσης υπόψη ότι η επίσημη στατιστική περιλαμβάνει μόνο ένα μικρό μέρος της πραγματικής ανεργίας. σχεδόν παντού η στατιστική χειραγωγείται δια μέσου της αφαίρεσης όλο και νέων κοινωνικών στρωμάτων (π.χ. στην Ολλανδία εμφανίζεται ένας απίστευτα μεγάλος αριθμός ανθρώπων ως «ανάπηροι»). σε πολλές χώρες της περιφέρειας η στατιστική αναφέρεται μόνο σε μια μικρή μειοψηφία το πληθυσμού.

Οι πολιτικοί φαίνεται να αντιδρούν σ' αυτή την δομική καταστροφή με μια αυξανόμενη αίσθηση απώλειας της πραγματικότητας, ενώ ταυτόχρονα εκτελούν, ως διαχειριστές της κρίσης, γραφειοκρατικά τις υπαγορεύσεις των συστημικών αντιθέσεων και κύρια της υπαγορεύσεις της αφηρημένης λογικής της συσσώρευσης του κεφαλαίου. Επιδιώκουν - και καταφέρνουν ήδη σε μερικές χώρες - την αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης προς το παρών στα 67 και στο μέλλον βλέπουμε.

Δεν περνά πλέον στην δημόσια συνείδηση ότι σ' αυτό το μέτρο κατοικοεδρεύει μια λογική του παραλόγου εν όψει της τεράστιας ανάπτυξης της παραγωγικότητας η οποία έχει σαν αποτέλεσμα την αποβολή όλο και περισσότερης ζωντανής εργασίας. Πέραν τούτου είναι απίθανον να μπορέσουν να εξυγιανθούν με αυτό τον τρόπο τα ταμεία των συντάξεων επειδή για τους περισσότερους που είναι πέραν των 50-55 ετών δεν υπάρχουν πλέον διαθέσιμες «θέσεις εργασίας». Το πραγματικό αποτέλεσμα μπορεί να είναι μόνο μια δραστική μείωση των συντάξεων και μια έκρηξη της φτώχειας

των ηλικιωμένων, η οποία προφανώς ήδη συνυπολογίζεται.

Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι μέσα στα πλαίσια της ίδιας της απασχόλησης έλαβε χώραν μια δραματική διαφοροποίηση. Ο αριθμός των χαμηλόμισθων, των ημιαπασχολούμενων, των φαινομενικά αυτοεργοδοτούμενων και άλλων που απασχολούνται σε επισφαλείς και πρόσκαιρες συνθήκες εργασίας, αυξήθηκε περισσότερο από τον αριθμό των ανέργων. Γενικά η υποαπασχόληση πήρε παγκόσμιες διαστάσεις, έγινε παγκόσμιο φαινόμενο. Με αυτό τον τρόπο ενισχύονται και δυναμητίζονται οι αρνητικές επιπτώσεις όλων των μεταρρυθμίσεων που έχουν σχέση με τις συντάξεις.

Μόλις τώρα γίνεται ορατό το εύρος της διάστασης μιας γενικής κρίσης της αναπαραγωγής της παγκόσμιας καπιταλιστικής κοινωνίας η οποία δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπιστεί με επιτυχία από την πολιτική που κινείται και δρα μέσα στα πλαίσια του εννοιολογικού συστήματος των καπιταλιστικών κατηγοριών. Η συγκρότηση της κανονικότητας που οικοδομήθηκε μεταπολεμικά, κυρίως στις βιομηχανικές χώρες, και σηματοδοτούσε επίσης τον ορίζοντα ανάπτυξης των χωρών της περιφέρειας, διαλύεται με αυξανόμενη ταχύτητα.

Το ξεχαρβάλωμα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης που αναπτύχθηκαν εδώ και πέραν των 100 ετών, δείχνει ότι εδώ συμβαίνει κάτι περισσότερο από μια διαφοροποίηση εκείνου που επετεύχθη στην εποχή της φορντιστικής άνθισης, δηλαδή της περιόδου που αρχίζει το 1947 και διαρκεί μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '70.

Η φτώχεια και η αθλιότητα που επικρατούσε στον πρώιμο καπιταλισμό μπόρεσε να αφομοιωθεί από την εκβιομηχάνιση του 19ου αιώνα. Αργότερα, η σχετική φτώχεια πάνω στο έδαφος της μεταπολεμικής φορντιστικής βιομηχανικής άνθισης βρισκόταν ενταγμένη μέσα στο πλαίσιο της μαζικής απασχόλησης γι' αυτό υπήρχαν περιθώρια για θετικές κοινωνικό-κρατικές μεταρρυθμίσεις. Η ανεργία αποτελούσε απλά μόνο ένα «βιομηχανικό εφεδρικό στρατό» (Μαρξ) για τον εκάστοτε επόμενο κύκλο της συσσώρευσης του κεφαλαίου.

Η τωρινή δομική μαζική ανεργία και υποαπασχόληση δεν έχει πλέον καμιά προοπτική μείωση της.

Δεν υπάρχει πλέον κανένα πίσω στο παρελθόν. Τα όρια της παγκόσμιας κοινωνικής αναπαραγωγής είναι πλέον ταυτόσημα με τα όρια του πλανητικά ενοποιημένου καπιταλιστικού εμπορευματοπαραγωγού συστήματος.

Η παράλυση της επίσημης πολιτικής απέναντι στις υπαρκτές οξυμένες κοινωνικές αντιθέσεις θέτει στην ημερήσια διάταξη της ιστορίας το παλιό ζήτημα της κριτικής του καπιταλιστικού συστήματος μετά το άδοξο τέλος της προσπάθειας που έγινε για την οικοδόμηση μιας ανθρώπινης κοινωνίας με τη μορφή του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού

Οκτώβρης 2007

—

Σημειώσεις

1. Όλα τα αποσπάσματα και οι αναφορές από τους τρεις τόμους του *Κεφαλαίου* και τις *Θεωρίες για την Υπεραξία* είναι από τις σχετικές εκδόσεις της Σύγχρονης Εποχής. Τα αποσπάσματα και οι αναφορές από τα *Grundrisse* είναι από την Γερμανική Έκδοση των Απάντων των Μαρξ-Ένγκελς, τόμος 42. (Dietz Verlag Berlin, 1983). Στα σχετικά αποσπάσματα σημειώνονται στην παρένθεση όπου έγινε κατορθωτό, οι αντίστοιχες σελίδες της Ελληνικής Έκδοσης των *Grundrisse* του Στοχαστή.
2. Όλα τα κείμενα αντλούν ιδέες από το έργο της Γερμανικής Θεωρητικής Σχολής της Κριτικής

της Αξίας (*Wertkritik*) όπως έχει δημοσιευτεί στα περιοδικά *Krisis* και *Exit!* και στα βιβλία των Robert Kurz, Norbert Trenkle, Ernst Lohoff και άλλων. Στις περιπτώσεις που γίνεται ελεύθερη μετάφραση άρθρων αυτό δηλώνεται από την αναφορά στον τίτλο «*σύμφωνα με τον Robert Kurz*».

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Με τον Μαξ Πέραν του Μαξ](#) (Ιστοσελίδα), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Δεκαετία 2010-2019](#), [2016](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:metonmarx:normality>

Last update: **2025/09/18 10:37**

